

Noutați importante în domeniul achizițiilor publice

schönherr

Legislația în domeniul achizițiilor publice, sectoriale și al concesiunilor a suferit o serie de modificari importante, menite sa clarifice anumite prevederi interpretabile și/sau care au generat dispute în practica. Noutațile legislative au fost introduse prin recent adoptata Hotărâre de Guvern nr. 336/19.04.2023, care modifica normele metodologice de aplicare ale legislației primare aplicabile celor trei domenii.

În continuare ne propunem abordarea principalelor modificari aduse Normelor metodologice de aplicare ale Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice („Normele Metodologice”):

● Valoarea contractului. Se introduce obligația, pentru autoritațile contractante, de a calcula valoarea estimata a unei achizitii având în vedere valoarea totala de plata, fara TVA, cu luarea în considerare a oricaror eventuale forme de opțiuni si prelungiri ale contractului, prevazute în mod explicit în documentele achiziției. Totodata, cu titlu de noutate, se stabilește ca anunțul de participare/simplificat trebuie sa conțină și estimarea valorii maxime a acordului-cadru.

● Alegerea tipului de procedura de atribuire. Sunt aduse clarificari privind modalitatea de alegere a procedurii de atribuire de catre autoritațile contractante. Astfel, cadrul legislativ devine mai suplu prin modificarea parțiala a alin. (2) și abrogarea în integralitate a alin. (4) al art. 17 din Normele Metodologice, care stabilea maniera de alegere a procedurii de atribuire în funcție de mai multe considerente, în cazul contractelor de achiziție publica de lucrari sau de servicii al caror obiect vizeaza realizarea obiectivelor de investiții publice noi sau a lucrarilor de intervenție asupra celor existente, prevederi ce erau de altfel dublate și în cadrul art. 9 din Legea 98/2016 privind achizițiile publice.

Totodata, o alta noutate considerabila este reprezentata și de clarificarea adusa cu privire la inaplicabilitatea procedurii de negociere fara publicare prealabila ca urmare a intervenirii rezilierii, rezoluțiunii, denunțarii unilaterala sau a încetarii anticipate a contractelor de achiziție publica aferente proiectelor de infrastructura de transport transeuropean prevazute la art. 235 alin. (1) din Legea nr. 98/2016. Astfel, Guvernul stabilește indirect ca aceste cauze nu sunt în masura a întruni condițiile pentru aplicarea procedurii de negociere fara publicarea prealabila a unui anunț de participare.

● Achiziția de produse cu impact asupra mediului. Prin introducerea unei noi anexe la Normele Metodologice, se definesc categoriile de produse care au impact asupra mediului, pe durata întregului ciclu de viața (spre exemplu, alimentele, produsele textile, hârtia de copiat, mobilierul, computerele, echipamentele de procesare a imaginii, echipamentele electrice și electronice utilizate în sectorul asistenței medicale, precum și altele asemenea). Pentru achiziția acestor produse, se va utiliza criteriul „cel mai bun raport calitate-preț” sau „cel mai bun raport calitate-cost”, cu o pondere maxima de 40% alocata factorului „preț”. Va fi interesant de observat ce efect va avea în practica aceasta modificare, din moment ce printre produsele cu impact asupra mediului sunt incluse și produse uzuale precum alimentele, hârtia de copiat sau produsele textile.

● Garanțiile. Se statueaza expres ca autoritațile contractante nu au dreptul de a impune sau de a interzice prezentarea unui instrument de garantare emis de catre o anumita instituție de credit bancara, instituție financiara nebankara ori societate de asigurari, respectiv de a limita posibilitatea de prezentare a instrumentelor de garantare numai la cele emise de unele dintre aceste instituții sau societăți de asigurari.

•**Documentele constatatoare.** Se modifica prevederile ce stabilesc dinamica documentelor constatatoare. Astfel, acum este obligatorie publicarea acestora în SEAP în termenul prevazut pentru emiterea lor, cu excepția celor așa-zis „negative”, care se publica în SEAP în termen de 60 de zile de la data emiterii (în afara cazului în care efectele acestora au fost suspendate printr-o hotărâre a instanțelor judecătorești).

Mai mult, autoritațile contractante au acum dreptul (și nu obligația) de a emite documente constatatoare pe perioada derularii contractului, la fiecare 90 de zile de la momentul semnării contractului, în cadrul carora vor fi consemnate cel puțin stadiul contractului și, dacă este cazul, eventualele întârzieri/ deficiențe în implementarea contractului, precum și eventualele daune cauzate din culpa contractantului.

•**Alte obligații noi pentru autoritațile contractante.** S-a modificat temeiul pentru prelungirea termenului de elaborare a ofertelor, astfel ca prelungirea se va face acum inclusiv dacă se modifica documentația de atribuire, și nu doar specificațiile tehnice ca până acum, în măsura în care totuși modificările presupun timp suplimentar pentru reacția potențialilor ofertanți.

Tot cu titlu de noutate, autoritațile contractante au acum obligația de a le transmite un exemplar al procesului-verbal de deschidere a ofertelor tuturor operatorilor economici participanți la procedura de atribuire, indiferent dacă aceștia au fost sau nu prezenți la ședința de deschidere a ofertelor.

O importanță practică aparte o are și eliminarea termenului minim de o zi lucrătoare pentru oferirea răspunsului la solicitările de clarificări înaintate de comisia de evaluare.

O altă modificare binevenită este stabilirea obligativității autoritaților contractante de a publica în SEAP data finalizării, respectiv a încetării contractului, chiar dacă în aceasta privință nu este stabilit un termen expres de publicare.

În concluzie, apreciem ca noile modificări legislative aduse Normelor Metodologice vor genera o serie de schimbări semnificative în dinamica organizării și desfășurării procedurilor de atribuire.